

Mladí advokáti nejsou tak průbojní jako ti porevoluční

90. léta byla svobodným a dynamickým obdobím nejen v podnikání, ale i v kultuře a v právu, vzpomíná Arthur Braun, bavorský advokát s třicetiletou praxí v Česku.

– TEXT – Jan Beránek – FOTO – Libor Fojtík

Byl prvním porevolučním západním studentem Právnické fakulty Univerzity Karlovy, i když předtím o východní blok nejevil zájem. Před dvaceti lety Arthur Braun v Praze založil advokátní kancelář bpv Braun Partners, která nabízí klientům z Česka, Slovenska a dalších středoevropských zemí služby týkající se českého, německého i unijního práva. V rozhovoru pro týdeník Ekonom sdílí rodák z Bavorska své zkušenosti s Československem 90. let a hovoří o výzvách pro provozování advokacie a budování firmy v cizí zemi. „Oproti práci v Německu, která byla místy trochu fádní, byla situace v České republice bláznivá. Nikdo nevěděl, kam bude právo směřovat. V Německu bylo v té době popsáno ve stovkách komentářů, zatímco tady existoval poměrně strohý komentář k občanskému zákoníku a jinak se vše dynamicky vyvíjelo,“ vzpomíná Braun.

V Praze jste prvně pobýval v roce 1988. Čím vás české reálie zaujaly?

Pocházím z bavorského Weidenu a vnímal jsem to tak, že svět končí třicet kilometrů východně. Byl jsem předtím rok ve Spojených státech a na výměnných a pracovních pobytech ve Francii, Izraeli, Walesu či Itálii. Zkrátka vždy na Západě. Na vojně jsem sloužil přímo na hranicích, kde jsme měli za úkol vydržet třicet šest hodin, než nás převálcují československé a sovětské síly. Ale jinak to pro mne vždy byl úplně

cizí svět. Má rodina nepochází ze Sudet a nejsou to emigranti. V bývalé NDR jsem byl pouze jednou. Když jsem přijel do Československa na podzim 1988 v rámci dvoutýdenního výměnného pobytu mezi pražskou a pasovskou právnickou fakultou, najednou to bylo něco zcela jiného, než na co jsem byl zvyklý. Na jedné straně mne překvapila melancholie a určitá šedivost, na straně druhé už bylo vidět, že se něco děje. S částí naší studentské skupiny se dalo otevřeně mluvit, takže člověk získal představu. Vzpomínám si, že když jsme podle programu měli jet na Karlštejn, zrovna probíhala manifestace na Staroměstském náměstí při příležitosti 28. října. Vrátili jsme se na ni a viděli její průběh, včetně příjezdu obrněných vozů a rozhánění shromáždění vodními děly. Byl to strašně zajímavý pocit. Zároveň mě ovlivnila četba děl českých spisovatelů. Například Kunderova Nesnesitelná lehkost bytí, Soudce z milosti od Ivana Klímy či knihy Pavla Kohouta.

Praha je fantastické místo pro život, ale přijde mi, že jsme všichni poněkud pohodlní a ztrácíme podnikatelskou dynamiku, která tu byla před třiceti lety.

Arthur Braun

Německý advokát s více než třicetiletou praxí v Česku a na Slovensku. Již 20 let je řídícím partnerem advokátní kanceláře bpv Braun Partners. Byl jedním ze zakládajících členů aliance bpv Legal, sdružující nezávislé kanceláře v Bratislavě, Bruselu, Budapešti, Bukurešti, Praze a Vídni. Specializuje se na poradenství v oblasti německého práva, mezinárodních i lokálních transakcí, korporátního, kartelového a pracovního práva.

Po sametové revoluci jste se vrátil a začal studovat na pražské právnické fakultě. Co vás k tomu vedlo?

Po revoluci jsem navštívil koncert Rolling Stones na Strahově se svou přítelkyní, dnes manželkou. Byli jsme ubytovaní u kamarádů v suterénu a ona byla dost šokovaná z toho, že je všude špína a chaos, ale mně se to líbilo. Vrátil jsem se na univerzitu v Pasově a přemýšlel, co dál. Původně jsem měl napsat magisterskou práci v Paříži, jelikož jsem vedle práva studoval i politické vědy, ale pak jsem uviděl nabídku studia v Praze, během jednoho dne sepsal životopis a přihlásil se. Byl jsem prvním porevolučním západním studentem na pražské právnické fakultě.

Někteří Češi tu dobu vidí idealisticky. Jak vzpomínáte vy?

Myslel jsem si, že všichni Češi jsou intelektuálové, jelikož se všude prodávaly knížky, otevírala se další a další divadla a obecně neustále probíhaly různé kulturní akce. Vzpomínám si třeba, jak jsem byl na památníku Žižkov na koncertě skupiny Laura a její tygři. Bylo to pro mne úžasné a svobodné období. Byla to vzácná životní kombinace toho, že jsem byl v novém zajímavém prostředí a měl čas i peníze. Zároveň se člověk

setkával s oboustrannými předsudky. Češi se báli toho, že sudetští Němci budou aktivně usilovat o pozemky, v Německu se zase šířily fámy o tom, že v Česku se cizincům kradou ledviny a auta. No, auto mi skutečně ukradli v roce 2000. Nicméně nové vzájemné zkušenosti tuto nedůvěru vyvracely.

Bylo studium pražských práv kvalitní?

Musím říct, že jsem byl zprvu trochu zklamaný a říkal jsem si: Tohle jsou ti studenti, co před rokem a půl dělali revoluci? Byl jsem překvapen z toho, že při příchodu vyučujícího se vstává jak v mateřské škole a že si na seminářích nikdo netroufá diskutovat. Komplikované bylo i to, že mnoho profesorů se odklánělo od výuky k vlastní advokátní praxi, která nabízela lepší peníze. I přesto pro mne bylo studium skvělým obdobím.

Kdy jste se rozhodl, že se v Česku profesně usadíte?

Po studiu jsem se vrátil do Německa, kde jsem skládal státnice. V 90. letech byla skvělá situace na trhu práce. Všichni právníci odešli do bývalé NDR, kde po nich byla obrovská poptávka. Nejprve jsem působil v mnichovské

pobočce velké mezinárodní kanceláře Nörr, Stiefenhofer, Lutz, ale měl jsem zájem se do Prahy přesunout. Nahrávalo tomu, že mnoho německých kanceláří, včetně té mé, tehdy otvíralo pobočky v České republice, tudíž jsem se chopil příležitosti. Oproti práci v Německu, která byla místy trochu fádni, byla tady situace bláznivá. Nikdo nevěděl, kam bude právo směřovat. V Německu bylo v té době popsáno ve stovkách komentářů, zatímco tady existoval poměrně strohý komentář k občanskému zákoníku a jinak se vše dynamicky vyvíjelo. Právníci mohli mnohem více používat obecná výkladová pravidla a měli větší prostor pro interpretaci práva. Mohli argumentovat tím, co se používalo v období první republiky, či tím, jak se daný institut vykládal v zahraničí.

Neomrzela vás tato lákadla a nezačal jste přemýšlet o návratu do Německa?

Po dvou letech v Praze jsem se rozhodoval, jestli půjdu zpátky do Mnichova, nebo jestli zůstanu. Ve velkých kancelářích v Mnichově se člověk musel velmi úzce specializovat a mně se nechtělo celý život pouze vytvářet smlouvy o leasingu letadel. Lákadlem bylo i to, že advokát v Praze často jednal s podnikateli či jednateli firem, a nikoliv pouze s jinými právníky jako v Německu. Mou volbu ovlivnilo i to, že jsem spoléhal na to, že se vybuduje dálnice D5. Moje manželka je lékařka a v té době jsme měli první dítě. Říkali jsme si, že zůstaneme ve Weidenu a já budu dojíždět do Prahy. Ona že může částečně zůstat v zaměstnání, jelikož nám mohou vypomoci babičky a tety. Kdybychom se přestěhovali do Mnichova, takhle by to asi nešlo.

V 90. letech platilo, že „pan doktor“ měl mnohem větší respekt než v Německu. Od advokáta se tehdy očekávalo, že bude působit trochu i jako soudce.

Liší se český a německý přístup k advokacii i dnes?

Dříve byly rozdíly větší. Souviselo to i s počtem advokátů. Po revoluci bylo v Československu zhruba osm set advokátů, dnes jich je více než třináct tisíc. Lišilo se i zaměření. Advokáti, kteří nejvíce zbohatli, se tehdy nevěnovali obchodnímu právu a transakcím jako dnes, nýbrž restitucím. A zároveň platilo, že „pan doktor“ měl mnohem větší respekt než v Německu. Od advokáta se tehdy očekávalo, že bude působit trochu i jako soudce. Nicméně česká advokacie se začala velmi rychle rozvíjet. I díky tomu, že trh byl otevřený zahraničním právním firmám, od kterých se čeští advokáti učili. Když to srovnám s jinými zeměmi, kde jako kancelář působíme, například v Bulharsku jsou ve vývoji tak deset let za Českou republikou.

Proč jste založil vlastní advokátní kancelář?

Působil jsem v pražské pobočce mezinárodní kanceláře Haarmann Hemmelrath, která se v roce 2005 dostala do potíží. Když jsme s kolegy slyšeli, že se naše původní firma rozpadá, dohodli jsme se, že zkusíme udržovat mezinárodní způsob práce a původní specializace na menším regionálním trhu. To, že se nám podařilo udržet celý původní pražský tým, považuji za největší podnikatelský úspěch. Roli hrálo i to, že jsem měl v Praze dost vlastních klientů. Nicméně bylo třeba si zvyknout na některé novinky. Přicházel jsem z velké mezinárodní kanceláře, kde bylo o mnoho věcí postaráno. O HR se starali lidé z Frankfurtu, účetnictví se dělalo v Mnichově a podobně. A najednou jsme to vše museli převzít sami. Náročné bylo i zajistit financování provozu kanceláře.

Jak se vám to povedlo?

Měli jsme štěstí. Hned poté, co jsme se osamostatnili, se mi ozval jeden velký klient, u kterého jsem se v předchozí advokátní kanceláři dlouho marně snažil se zakázkou. To pro mne bylo důležité, protože jsem věděl, že díky tomu budeme mít pozitivní cash flow a zvládneme nový provoz financovat. Byla to zajímavá zkušenost, jelikož většina advokátních kanceláří hodně

investuje do marketingu a vytváření firemní značky. A potom slyšíte od klientů, včetně těch největších, že je zajímá konkrétní advokát, a ne nějaká firma.

Mluvil jste o tom, že jste při založení kanceláře chtěli nabízet mezinárodní služby na regionální úrovni. Proměnilo se v tomto ohledu vaše portfolio klientů?

Říkali jsme si, že se nebudeme snažit přímo konkurovat velkým zahraničním advokátním kancelářím na jejich trzích, ale zaměříme se na klienty ze zemí bývalého c. a k. regionu. Zejména z České republiky a Slovenska, ale například i z Bulharska, Rumunska či Maďarska. Výhodou je to, že klientům z těchto zemí mimo jiné dokážeme nabídnout expertizu v oblasti německého práva. K tomu jsme ještě přidali specializaci na unijní právo, která nabízené služby vhodně doplňuje. Toto zaměření se ukázalo jako úspěšné. Během těch dvaceti let jsme ztrojnásobili obrat a daří se nám organicky růst. Vybudovali jsme kancelář v Bratislavě a nyní otevíráme pobočku v Liberci.

Jak to vše ovlivnilo váš osobní život?

Nejsem klasický expat. Během pracovního týdne jsem v České republice a po večerech chodím na koncerty, sleduji sport nebo se scházím s českými kamarády. Víkendy pak trávíme s rodinou ve Weidenu. Výhodou je, že jsou to necelé dvě hodiny autem. Ta vzdálenost je paradoxně kratší, než kdybych dojížděl do Mnichova.

Ted' už v české advokacii působíte déle než třicet let. Kancelář, kterou jste založil, slaví v těchto dnech dvacet let na trhu. Jak se budete profilovat dál?

Jako firma máme štěstí, že u nás působí partneři, kteří jsou silní nejen odborně, ale i organizačně. Advokacie má tu výhodu, že nástupnictví se dá většinou řešit interně. Máte možnost si vychovat mladší generaci partnerů, která může v budoucnu bez problému firmu převzít a nemusí tak dojít k žádnému prodeji či sloučení. Určitě nechci být celý život řídícím partnerem, to je také něco, co je spíše pro mladší generaci. Již dnes jsem naštěstí předal oblasti HR a IT, které mne

stály nejvíc nervů. Vidím to tak, že bych chtěl určitě minimálně deset let pracovat. Advokacie je pro mne ideálním povoláním. Oceňuji hlavně svobodu, kterou mi má profese dává, i když je to někdy vykoupeno tím, že se člověk ocitne pod velkým tlakem. Na druhou stranu díky tomu, že se člověk stále setkává s novými lidmi, má stále mladou a svěží mysl. A jsem rád, že se mi díky sportu daří udržovat i fyzickou kondici. Před několika týdny jsem se s týmem zúčastnil veteránského mistrovství Německa v basketbalu, kde se nám podařilo získat třetí místo, což mi udělalo radost.

Oproti práci v Německu, která byla místy trochu fádní, byla situace v České republice bláznivá. Nikdo nevěděl, kam bude právo směřovat.

Zmiňoval jste, že vás zaujala nespoutanost a živost, kterou se porevoluční atmosféra vyznačovala. Vnímáte je i dnes?

Přijde mi, že mladí advokáti už nejsou tak průbojní a ambiciózní jako ti porevoluční. Může to být ovlivněno i tím, že dnešní studenti práv většinou pocházejí z bohatších rodin a už nemají takový tah na branku a touhu po úspěchu. Netýká se to ale jen právníků. Z mého pohledu Česká republika trochu usnula na vavřínech. Praha je fantastické místo pro život, ale přijde mi, že jsme všichni poněkud pohodlní a ztrácíme podnikatelskou dynamiku, která tu byla před třiceti lety. České firmy jsou na jednu stranu sebevědomější. Často se nyní setkáváme s tím, že odkupují německé společnosti a prorážejí na tamním trhu, ale přijde mi, že je zde příliš velký pocit sebeuspokojení. Pořád je to lepší než v Německu, ale domnívám se, že příliš spoléháme na to, že přijdou lidé z jiných zemí a budou tu nejen manuálně pracovat, ale třeba i zakládat start-upy. ■